

MIROŚLAW OROŃ

ur. 1925; Puławy

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Projekt Akcja Reinhardt - w kręgu Zagłady, okupacja niemiecka, Żydzi, transporty z Żydami, Żydzi węgierscy

Pociąg z Żydami z Węgier

Może taką ciekawostkę powiem. Jak myśmy pracowali jako chłopcy w Pożogu, robiliśmy pomiary, bo Polacy pracowali, bo to urzędy były normalne za okupacji. No i tam myśmy robili, bo to w IUNG-u pracowałem wtedy i myśmy robili pomiary. Jako chłopiec taki to tam lataliśmy z taśmą, jakieś pomiary. No i tam niedaleko stacja była taka kolejowa, i tam stanął pociąg z Żydami, z Węgier przyjechali. No, więc tak, przede wszystkim wygląd i kultura tych Żydów była zupełnie inna. Nie jak Żydzi wyglądali, nie w chałatach, tylko poubierani po europejsku, o takich aparycjach inteligenckich. I jedna z tych Żydówek z tego transportu przyszła i chciała wody trochę. Niemcy pozwalali im tam odchodzić od tego pociągu. Oni nie uciekali i tak. I myśmy ją wzięli do tego majątku, do Pożoga, i śmy ją nakarmili. Co mieliśmy. Ona to jadła, jadła i my mówimy do niej po niemiecku, że... bo ona nie знаła polskiego tylko węgierski i niemiecki, i myśmy po niemiecku mówili do niej, że: „Ty nie jedź, bo was wywożą.” „A gdzie? A my jedziemy na Madagaskar. I my jesteśmy bardzo szczęśliwi, bo Niemcy dla nas są bardzo dobrzy, konwojują nas.” A oni wszystko jechali na stracenie, albo na Majdanek albo do Sobiboru. A oni nie wiedzieli, że na śmierć jadą. I ona, taka ładna była ta Żydówka, i myśmy mówili: „Zostań! My cię przetrzymamy, nawet schowamy.” A ona: „Ale skąd!” Wróciła, tam mamusia, tatuś jest, tego. Daliśmy tam coś na drogę jej, odprowadziliśmy do pociągu i ona poleciała, i jeszcze machała nam, taka zadowolona, uśmiechnięta, ale... to coś makabrycznego. Myśmy wiedzieli, że za parę dni nie będzie żyła. A tutaj był sam kwiat, tak wyglądała. I ci wszyscy, co tak wyglądali tam, ci żydowscy ludzie to byli poubierani elegancko, z walizczkami, tak by się wydawało, że byli zamożni prawdopodobnie. Nie wiedzieli, kogo biorą. To my dowiedzieliśmy się potem kanałami AK-owskimi, że oni wszyscy zostali wymordowani. Cały pociąg to było kilka tysięcy przecież tych ludzi. Tak to wyglądało. Taka była okupacja.

Data i miejsce nagrania	2003-09-17, Puławy
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Daniel Sekuła
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"